

ת"פ 40021/07/15 - מדינת ישראל נגד עידן איסקוב, אביאל איסקוב - כתב האישום בוטל, שמעון דהן, בניו מנשירוב

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 40021-07-15 מדינת ישראל נ' איסקוב ואח'
בפני כבוד השופט יוסי טורס

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. עידן איסקוב

2. אביאל איסקוב - כתב האישום בוטל

3. שמעון דהן

4. בניו מנשירוב

הנאשמים

הכרעת דין

מבוא, הסכמות דיוניות וכתב האישום המתוקן.

1. ביום 10.7.15 לאחר חצות, התרחש אירוע אלים סמוך למועדון ריקודים, במסגרתו הוכו מספר צעירים ואף נדקרו בשברי בקבוק. הנאשמים השתתפו באירוע, איש איש לפי חלקו. באירוע השתתפו עוד מספר אנשים שזהותם אינה ידועה, אך מוסכם כי הם ולא הנאשמים שבפני, דקרו את המתלוננים וגרמו להם לחבלות העומדות בבסיס האישום. הנאשמים אינם חולקים כי תקפו את המתלוננים, כמפורט בכתב האישום המתוקן (מעשים שלא גרמו כל חבלה). המחלוקת בין הצדדים עניינה בשאלה אחת - האם יש לראות בנאשמים שבפני כמבצעים בצוותא ביחס למעשי האחרים, לרבות אלו שגרמו לחבלות.

2. במהלך שמיעת הראיות הגיעו הצדדים להסכמה דיונית במסגרתה הוגש כתב אישום מתוקן אשר הצדדים הסכימו על עובדותיו. יצוין כבר עתה כי הסכמה זו מקורה בכך שרוב האירוע תועד במספר מצלמות שמוקמו בעסקים סמוכים למקום ההתרחשות. למעשה כתב האישום המתוקן הוא מעין תיעוד כתוב של הדברים הנראים בסרטונים. המחלוקת הסתכמה, כאמור, בשאלה אם עובדות אלו מקימות למי מהנאשמים אחריות כמבצע בצוותא לעבירות שביצעו האחרים ולחבלות שנגרמו. הצדדים הסכימו גם שיתאפשר לנאשמים להעיד.

3. להלן אתאר את העובדות המוסכמות בין הצדדים, כעולה מכתב האישום המתוקן.

עמוד 1

א. ביום 10.7.15 סמוך לשעה 02.00 בילו במועדון בשם הדרינק פוינט (להלן - "המועדון") מספר צעירים ובהם א ז (להלן - "א"), א ז ("להלן - א"), א ז (להלן - "א") וי ב (להלן - "י"). כן היה במקום מנהל המועדון מ א (להלן - "מ"). צעירים אלו, או אחדים מהם לפי ההקשר, יכינו להלן גם "המתלוננים".

ב. במקום בילו אותה עת גם הנאשמים ושניים אחרים שזהותם אינה ידועה (להלן - "האחרים").

ג. במהלך השהייה במועדון התפתח ויכוח בין א ובין אחד מ"האחרים" במהלכו נגח האחרון בפניו של א. בשלב זה החלו דחיפות בין האחרים והנאשמים מצד אחד (למעט נאשם 3) לבין המתלוננים מצד שני (להלן - "האירוע המקדים").

ד. מאבטחי המועדון הפרידו בין הניצים והוציאו את המתלוננים מהדלת האחורית, אל חניית הרכבים במתחם בית עסק בשם אילן כלבו לרכב (להלן - "המתחם"). במתחם נכח אותה עת מ, אשר שוחח עם חברו.

ה. את הנאשמים והאחרים הוציאו המאבטחים מדלת הכניסה אל מחוץ למועדון.

ו. בהמשך ובסמוך, קפצו הנאשמים והאחרים מעל חומה שגידרה את המתחם והגיעו אל המתלוננים בריצה. באותה עת אחזו האחרים וכן נאשם 4 בקבוקי זכוכית.

ז. כאשר הגיעו הנאשמים והאחרים למתחם, ניסה א לעצור את הנאשמים והאחרים, בכך שהניף את ידיו לצדדים, אך הדבר לא עלה בידו. בהמשך התרחש אירוע אלים במסגרתו תקפו האחרים את המתלוננים בבעיטות ואגרופים ופצעו אותם באמצעות בקבוקי הזכוכית.

ח. הנאשמים עצמם, תקפו את המתלוננים באופן שנאשם 1 היכה מכת אגרוף באחד המתלוננים ובהמשך בעט בא. נאשם 3 דחף את אחד המתלוננים ונאשם 4 השליך בקבוק לעבר א ופגע בו. המאשימה מסכימה כי מעשים אלו לא גרמו חבלות למתלוננים.

ט. כתוצאה ממעשי האחרים נגרמו למתלוננים חבלות ופציעות כדלקמן:

למ - שני חתכים שטחיים בקרקפת וחתך ביד ימין. החתכים נסגרו בסיכות.

לי - דקירה בבית החזה בגובה האפקס של הלב והמטומה במקום, דקירה בבטן עליונה מימין והמטומה במקום. הפצעים נסגרו בתפירה.

לא - שני חתכים אורכיים באורך 2 ס"מ באמה, חתך מינימלי בשפה עליונה. הפצעים נסגרו בתפירה.

4. לאור כך יוחסו לנאשמים עבירות של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - "חוק העונשין") וכן פציעה כשהעברין מזוין, לפי סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 29 (א) לחוק העונשין.

5. להשלמת התמונה יצוין כי הצדדים הסכימו גם על העובדות הבאות: הנאשמים והאחרים הם חברים; הם הגיעו למקום יחדיו לבילוי משותף; כולם ירדו מהמועדון למטה לאחר האירוע המקדים; וכולם עברו יחדיו את חומת המתחם בו התרחש האירוע האלים.

6. כן הסכימו הצדדים על הגשת הדיסקים המתעדים את האירוע והסכימו שניתן יהיה לטעון לאחריות הנאשמים לתוצאות האירוע, מכוח "כל קונסטרוקציה משפטית של שותפות לרבות סיוע", תוך שההגנה רשאית לטעון להיעדר אחריות לשותפות כלשהי.

7. עוד אציין כי ביחס לנאשם 2 הסכימו הצדדים על ביטולו של כתב האישום, בהתאם לסעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, כך שהכרעת דין זו מתייחסת לנאשמים 1,3,4 בלבד.

ראיות הצדדים

8. כפי שצוין לעיל, הצדדים הגיעו להסכמה על עובדות כמתואר בכתב האישום המתוקן, וכן על הגשת הדיסקים המתעדים את האירועים. בכך התייתר הצורך לשמוע עדים בפרשת התביעה.

9. במהלך פרשת ההגנה העידו הנאשמים. לא ראיתי לפרט עדויות אלו באופן נפרד, וההתייחסות אליהן תתבצע במהלך הדיון בשאלת אחריותו של כל נאשם ונאשם, בשים לב לקו ההגנה שניהל וגרסתו העובדתית.

10. להלן אפרט את העובדות הנדרשות לצורך הכרעה באחריותו של כל אחד מהנאשמים. אדגיש כי העובדות שיובאו להלן הן רק אלו שניתן לראות בדיסקים ולקבוע לגביהם ממצאים ברמה של מעבר לספק סביר. בחרתי להדגיש את הדבר שכן כאמור לא שמעתי עדים ולא כל פרטי האירוע מתועדים בבירור בדיסקים. משכך, רק אירועים בהם ניתן לזהות את הנאשם הספציפי ואת מעשיו יובאו להלן כעובדות מוכחות ברמה הנדרשת. עוד אציין שלא ראיתי לפרט את האירוע המקדים, כנראה בדיסק, שכן עובדותיו כמפורט בכתב האישום המתוקן (המוסכם על הצדדים) מספקות. החשיבות לענייננו היא משלב ההתכנסות מתחת למועדון ועד סיומו של האירוע האלים, כמפורט להלן:

א. החל מדקה 02.43.10 (דיסק דרינק פוינט 1/3 מצלמה 2) ניתן לראות את החבורה יורדת מהמועדון. ראשון יוצא מנשירוב (בעמ' 54, בש' 4) ונראה עצבני. אחריו יורד בחור עם חולצה שחורה אשר מוסכם כי הוא אחד "האחרים" וכי הוא נחבל בעינו באירוע המקדים (בעמ' 54, בש' 7). השניים ניגשים לכיוון שער היציאה בשביל הגישה למועדון, מנשירוב חוזר והבחור עם החולצה השחורה עוזב את המקום וחוזר לאחר מספר שניות כשבידו כלי זכוכית צבעוני גדול ממדים אשר נראה כנרגילה (02.43.37) (החפץ יכונה להלן - "נרגילה").

ב. בשלב זה החבורה כולה מתגודדת בכניסה למועדון. הבחור עם החולצה השחורה מסתובב במקום עם הנרגילה וכל החבורה קרובה אליו. ניתן להבין בבירור כי הוא "מרכז העניינים". הוא מסתובב עם הנרגילה בידו בחוסר מנוחה, ניתן לראות בעינו "פנס שחור" (02.43.46) שנגרם לו באירוע המקדים שכולם היו עדים לו. כל בני החבורה מדברים איתו, כולם עומדים צמוד אליו, וחלקם נוגעים בידיו. מצפיה בחלק זה של האירוע ניתן להגיע למסקנה ברורה לפיה כל הנוכחים היו מודעים לקיומה של הנרגילה בידו כבר בשלב זה.

ג. החבורה מתחילה ללכת לכיוון המתחם (דיסק אילן כלבו לרכב 1/2 מצלמה מס' 1 קובץ ראשון בדיסק מדקה 02.02 ואילך). ניתן לראות את מנשירוב מצביע לעבר המתחם (דקה 02.02.49). בעדותו אישר מנשירוב כי הצביע לעבר המתלוננים (עמ' 42 לפרוטוקול).

ד. בשלב זה מנשירוב הוא המוביל את החבורה, אך לאחר שהצביע על המתלוננים, הוא הולך לאחור וקורא לאחרים אשר מגיעים מיד, ושוב הוא מצביע לעבר המתלוננים. סה"כ מונה החבורה בשלב זה שישה חברים (ובהם הנאשמים 1,3,4).

ה. טרם הכניסה למתחם נוטל מנשירוב בקבוק שהיה מונח על החומה (דקה 02.03.01).

ו. החבורה עוברת את החומה. אחרון עושה זאת הבחור עם הנרגילה (בזמן שעון 02.03.14). אחד המתלוננים (י) רואה את הדברים ונכנס אף הוא למתחם דרך החומה ומתחיל לרוץ.

ז. לאחר שעברו את החומה, מוביל דהן את החבורה (מצלמה 2 בדיסק אילן כלבו לרכב 1/2). אחד מבני החבורה עוקף אותו בריצה ואז מתחילה כל החבורה, לרבות דהן (אשר עד אז הלך ולא רץ) לרוץ לעבר המתלוננים. האדם שמחזיק בנרגילה הוא אחרון בין הרצים והוא בהפרש של 4 שניות מחבריו.

ח. ראשונים מגיעים לזירת האירוע דהן, איסקוב ושניים אחרים. א

עומד עם ידיו מושטות קדימה בתנועה שמשמעותה ברורה - בקשה אם לא תחינה להרגעה. איסקוב מגיע קרוב לא בתנועה מאימת, אך בשלב זה אחד מהאחרים מסיט אותו הצדה. השלושה שנתרו (כולל דהן) דוחפים את א. דהן ממשיך ללכת, אך השניים האחרים תוקפים את א בבוקסים לפניו. דהן מצוי קרוב מאוד לאירוע. איסקוב מצוי כחמישה מטרים מהאירוע ומתבונן על הנעשה. חבטות אלו לראשו של א לא הותירו בו חבלה לפי הסכמות הצדדים.

ט. בשלב זה נכנס "לפריים" מ, אשר נראה כמנסה להסיט את אחד מתוקפיו של א הצדה. בתגובה מגיע מאחוריו בריצה הבחור עם החולצה השחורה ומטיח את הנרגילה בעצמה בראשו. מ זז הצידה, ידו על ראשו. בשלב זה ניתן להבחין רק ברגליו, שכן במקום מצויה מעין סככה והמצלמה ממוקמת גבוה ממנה ולא ניתן לראות את שמתרחש מתחתיה. עם זאת, ניתן לראות את איסקוב מגיע לעבר מ ומכה מכת אגרופ לעבר מיקומו (02.03.22). אמנם בשל הסככה לא ניתן לראות אם האגרופ פוגע במ (וזו כאמור לא העיד) אך רואים בבירור תנועה אלימה של איסקוב לעבר מ - אשר כזכור שנייה קודם לכן ספג את הנרגילה בראש.

י. כעת נחזור לרגע בו מ סופג את הנרגילה בראש. בתגובה לכך, אחד המתלוננים ניגש ומכה את הבחור עם החולצה השחורה בראשו ואז נראה מנשירוב רץ לעבר המתלוננים עם בקבוק מונף ביד (כלבו לרכב 2/2, מצלמה 9 - 02.03.21). מנשירוב משליך את הבקבוק לעבר א. מעשה זה נראה בבירור כמעשה תקיפה אלים (מצלמה 11 בדיסק כלבו לרכב 2/2 דקה 02.03.23). מיד לאחר השלכת הבקבוק רץ מנשירוב לכיוון היציאה באופן שנראה כניסיון למלט עצמו מהאירוע, כאשר א בעקבותיו. איסקוב נמצא בשלב זה במרכז הזירה, מתבונן בנעשה סביבו והדבר מתרחש כשלוש שניות לאחר שהיכה את מכת האגרופ שתוארה לעיל. כאשר איסקוב מבחין במנשירוב רץ לכיוון היציאה וא בעקבותיו, הוא מתחיל לרוץ אף הוא לכיוון זה.

יא. א רודף אחרי מנשירוב ומכה אותו בגב במהלך הריצה. השניים "נכנסים לפריים" במצלמה 2 בדיסק כלבו לרכב 1/2 בזמן שעון 02.03.27. את המשך האירוע ניתן לראות בצורה טובה יותר ממצלמה 1 בדיסק כלבו לרכב 1/2. מדקה 02.03.31 ניתן לראות את א רודף אחרי מנשירוב, מפיל אותו ומכה אותו. בשלב זה מגיע איסקוב, בועט בא, מחלץ את מנשירוב והשניים עוברים את החומה מחוץ למתחם (02.03.43).

יב. בזמן שמנשירוב ואיסקוב "עסוקים" עם א בחלק האחר של המתחם, האירוע האלים נמשך (ראו מצלמה 11, דיסק כלבו לרכב 2/2). דהן נראה זז ממקום למקום. הוא אינו נוטל חלק באירוע אלים, אך עומד קרוב מאוד ל"אחרים" אשר מכים את י וא.

יג. מוסכם על הצדדים כי זהו השלב בו נחבלים א וי כמתואר בסעיפים 7.2, ו-7.3 לכתב האישום המתוקן (ראו גם עמ' 87 ש' 7 שם מצהירה המאשימה על פרק הזמן בו נגרמות החבלות). אורכו של חלק זה באירוע הוא כארבעים שניות, בהן מנשירוב ואיסקוב אינם מצויים עוד "בזירה" זו (סיום החלק האלים הוא בנקודת זמן 02.04.00).

יד. אורכו של החלק הקודם באירוע (עד עזיבתם של השניים) הוא 14 שניות, כאשר מוסכם שבשלב זה רק מ נפצע.

טו. עוד יצוין כי לפי הנראה בדיסק, המקום בו הופל מנשירוב והוכה, מרוחק כעשרים מטרים מהמקום בו התרחש האירוע האלים וכאמור מיד לאחר שאיסקוב חילץ אותו, עברו השניים את החומה ויצאו מהמתחם.

11. ניתן לסכם אפוא ולקבוע כי דהן נכח בכל שלבי האירוע, אך לא היכה איש מהמתלוננים (זולת דחיפה קלה את א בתחילת האירוע יחד עם אחרים); איסקוב היכה מכת אגרוף לעבר מ (שאין ראייה שפגעה בו); מנשירוב השליך בקבוק על א וברח מהמקום; איסקוב נחלץ לסייע לו, בעט בא והשניים עזבו את המקום. החבלות בי ובא נגרמו כאשר השניים כבר אינם בזירה זו, אלא מרוחקים מעט מהמקום. החבלה במ נגרמה כאשר כל הנאשמים היו במקום.

12. הנאשמים אינם חולקים כאמור על כך שיש להרשיעם בגין מעשיהם (אשר לא גרמו כל חבלה). המחלוקת היא אם יש לראות במי מהם כאחראי גם למעשים שביצעו האחרים ושגרמו לחבלות. לשאלה זו אפנה כעת.

ביצוע בצוותא

13. סעיף 29(ב) לחוק העונשין קובע כי:

"המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר".

14. בסעיף זה בא לידי ביטוי הרעיון לפיו עבירה יכולה להתבצע על ידי מספר מבצעים, כאשר אין הכרח שכל אחד מהם יבצע בעצמו את כל היסודות העובדתיים של העבירה. החבורה הנה אפוא גוף מרובה פרטים, המגשים את העבירה באמצעות מספר מבצעים, כאשר כל אחד מבצע מעשה אחר לצורך ביצועה. בפסיקה נקבע כי "המבצעים בצוותא פועלים כגוף אחד במסגרת התכנית העבריינית. הם נימנים על המעגל הפנימי של מבצעה וכל אחד מהם משיא תרומה להגשמתה" (ע"פ 193/14 פאדי נסראללה נ' מדינת ישראל (26.10.14); להלן - "פרשת נסראללה").

15. באופן מושגי, מבצע בצוותא, בשונה משותף אחר, "הוא מי שלו חלק של ממש בתוכנית העבריינית, הן במישור המעשים והן בדרישות היסוד הנפשי" (ע"פ 2638/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.11)).

עוד נקבע כי, "מבצע בצוותא הוא מי שלוקח חלק בביצוע עבירה על ידי עשיית מעשה הדרוש להגשמת התכנית הפלילית, כאשר היסוד הנפשי הנדרש זהה ליסוד הנדרש בעבירה העיקרית ומודעות לפעולה בצוותא עם האחרים... הביצוע בצוותא מניח תיאום בין הצדדים, חלוקת תפקידים מוקדמת, הכנה מוקדמת או תכנון מוקדם" (ע"פ 2247/10 ימיני ואח' נ' מדינת ישראל (12.1.11); להלן - "**פרשת ימיני**").

16. עם זאת לא כל מעשה שביצע שותף, הופכו למבצע בצוותא ועל המעשה להיות "חיוני להגשמת התכנית המשותפת" (יורם רבין ויניב ואקי, **דיני עונשין**, כרך ראשון בעמ' 534). לצורך בחינת חלקו של אדם בביצוע העבירה, וקביעה אם יש לראות בו מבצע בצוותא, נקבעו מספר מבחני עזר ובהם "המבחן המשולב". "מבחן זה אופיין בפסיקה כמעין מקבילית כוחות: ככל שמתקיים יסוד נפשי חזק יותר ניתן להסתפק ביסוד עובדתי חלש יותר, ולהיפך. ביסוד העובדתי נעזר בית המשפט ב"מבחן השליטה הפונקציונלית" על המעשה, לפיו חלקו של המבצע בצוותא צריך להיות חיוני לביצועו של המעשה העברייני... למבצע בצוותא שליטה פונקציונלית יחד עם האחרים על המעשה העברייני והוא חלק מהתוכנית הכוללת להגשמת המעשה... עם זאת, "מקום שהשליטה מוכחת, אין עוררין על כך שיש לסווג את המעורב בעל השליטה כמבצע בצוותא. ואולם, בכך אין כדי ללמד כי מקרים בהם לא הוכחה שליטה מובהקת משמעם כי אין בפנינו מבצע בצוותא" (עניין הורביץ, בסעיף 51). (**פרשת ימיני** בסעיף 22 לפסה"ד).

17. הנה כי כן, על מנת לסווג את אחד השותפים כמבצע בצוותא, יש להראות כי הוא מצוי במעגל הפנימי של הביצוע; כי הוא ביצע מעשים שיש בהם להגשים את התכנית המשותפת; וכי הוא שלט יחד עם האחרים על העשייה העבריינית. עם זאת, כפי שצוין לעיל, לא תמיד מתחייבת פעילות ממשית מצדו של המבצע בצוותא ואפשר "שחלקו של אדם במישור המעשים לא יהיה כבד משקל, אך יחסו אל העבירה - כלומר מעורבותו במישור היסוד הנפשי - יכריע את הכף..." (ע"פ 2638/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.11)).

18. יש לזכור עוד כי תנאי בסיסי להכרה בשותפות לדבר עבירה, הוא קיומה של תכנית עבריינית. מובן כי בנושא זה ניתן לזהות קשת רחבה של אפשרויות. ראו:

"קיימים שני מצבים קיצוניים אולטימטיביים, מבחינת העיתוי, ביחס להבחנת התכנון המוקדם. המצב האחד הוא התכנון המוקדם המלא, אשר השותפים בו מקיימים ביניהם הסכמה עקרונית והחלטה על ביצועה הפיסי של העבירה. נוסף על כך, מסכימים הם גם על הפרטים הטכניים של ביצוע העבירה, חלוקת התפקידים ביניהם, קביעת עיתוי הביצוע וכיוצא באלה - הכל טרם תחילת ביצועה הפיסי של העבירה. המצב הקיצוני האחר מתייחס למשתתף בביצועה הפיסי של העבירה, אשר לא היה לו כל חלק בתכנון המוקדם והוא הזדמן למקום האירוע לאחר תחילת ביצועה הפיסי של העבירה ונטל בה חלק כלשהו [שותף זה מכונה בפסיקה שותף ספונטני - י"ט] [...]

בין שני מצבים קיצוניים וקוטביים אלה של תכנון מוקדם אולטימטיבי לעומת היעדרו המוחלט אצל אחד המשתתפים (או יותר) קיימים גם מצבי ביניים [...] (גבריאל הלוי **השותפות לדבר עבירה** (2008) בעמ' 242-243; להלן - "**גבריאל הלוי**").

19. לאור כך, הכירה הפסיקה בקיומה של שותפות המבוססת על הסכמה הניתנת במהלך ביצוע העבירה, או בסמוך לה. ראו:

"ביצוע בצוותא מבוסס על תכנית משותפת. מדובר במעין "חוזה" בין המבצעים, החפצים לפעול יחד לשם השגת מטרה מסוימת. הסכמה כזו בין המבצעים יכולה להיות קודמת לביצוע התכנית, אך יתכנו גם מצבים אחרים. לעיתים, במהלך מימושה של תכנית אחת, מסכימים המבצעים בצוותא להרחיב את תכניתם המקורית. מדובר בהסכמה שלא הייתה קיימת קודם לכן, לפעול כגוף אחד לשם השגת מטרה חדשה, או אותה מטרה באמצעות מעשים פליליים נוספים. הסכמה זו מוגדרת בפסיקה כ"הסכמה ספונטנית". מונח זה עלול להטעות. אין הכוונה ל"העדר תיאום", או ל"העדר מפגש רצונות", אלא להסכמה תוך כדי האירוע. הסכמה זו יכולה לכלול שינוי בתכנית, באופן שהיא "משדרגת" את הפעולה המשותפת עד כדי ביצוע מעשים פליליים שונים - ואף חמורים יותר. לעיתים ההסכמה כלל לא מובעת בעל פה, אלא נלמדת מהתנהגותם של המבצעים." (ע"פ 273/14 **מדינת ישראל נ' טאהא פארס ואח'** (23.12.14)).

בפסיקה הובעה גם הדעה כי מקום בו מדובר בחבירה ספונטאנית (כלומר במי אשר לא נטל חלק בתכנון המדויק והמוקדם של העבירה), נדרש כתנאי להרשעה בביצוע בצוותא, כי הנאשם אכן השתתף במעשים הפיזיים לצורך קידום העבירה. ראו:

"אין להבין מדבריי כי תנאי להרשעה בביצוע בצוותא הוא כי קיים היה תכנון מוקדם. לא אחת נאמר, ולכך אני מסכים, כי "גם שותפות ספונטנית שותפות היא, ועושה עבריינים למבצעים-בצוותא" (ע"פ 259/97 סובחי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 28.4.98)). עם זאת, ברור כי בחבירה ספונטנית נדרש, כתנאי להרשעה בביצוע בצוותא, שכל אחד מהמעורבים אומנם השתתף במעשים הפיזיים." (ע"פ 2638/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (24.3.11)).

ראה בעניין זה גם ע"פ 6365/12 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (9.10.13), פסקה 23 לפסק דינה של המשנה לנשיאה (כתוארה אז) נאור.

20. בהתייחס לאירועים מרובי משתתפים, נקבע בפסיקה כי "ביצוע בצוותא במסגרת שותפות ספונטאנית - שבה מיוחסים מעשי השותפים אלה לאלה - יכול לקום גם כאשר מדובר באירוע שבו משתתפים רבים נטלו חלק בפעילות העבריינית במידה משתנה של תרומה פיזית [...] על אף שהיוועדות מוקדמת אינה אפוא תנאי בלעדיו אין לכינונה של שותפות, לא כל חבירה ספונטאנית שותפות היא ויש להראות "כי ההלך הנפשי של המשתתף היה לפעול למטרה אחת עם המבצע העיקרי" (פרשת ימיני) [...] בחינה קונקרטיית קפדנית של יסודות העבירה היא חשובה לשם מניעת פרשנות מרחיבה מידי של הביצוע בצוותא" (**פרשת נסראללה**, בסעיף 34).

21. על רקע כללים אלו אפנה לבחון אם הנאשמים הם מבצעים בצוותא, או שותפים בדרך אחרת

למעשיהם של האחרים.

האם הוכח תכנון?

22. אקדים ואומר כי לא הוכח לדעתי שהנאשמים, או מי מהם, נטלו חלק בתכנון מוקדם לפגוע במתלוננים, בוודאי שלא לדקור מי מהם. הכוונה היא שלא הוכחה תכנית שנרקמה טרם שניגשה החבורה לביצועה. אכן, החבורה כולה עזבה את הכניסה למועדון והגיעה למתחם כגוף אחד, שם החל האירוע האלים על אתר וללא כל ניסיונות הידברות. נתון זה מעיד לכאורה, על מטרה משותפת של החבורה שהיא פרי תכנית מוקדמת. ואולם, בהיעדר ראיות ברורות על תכנית כלשהי, אינני סבור שדי בכך לצורך הוכחת תכנית מוקדמת לתקוף את המתלוננים, בה נטלו חלק הנאשמים.

23. לא למותר לציין עוד שכתב האישום המתוקן אינו מציין קיומה של תכנית לפגוע במתלוננים ואף בכתב האישום המקורי לא צוינה תכנית כאמור. על פני הדברים חסר זה יכול היה לעמוד בדרכה של המאשימה, ואולם נושא זה היה "על השולחן" לכל אורך ההליך ולא נשמעה כל טענה מצד ההגנה בנושא. לאור כך "כאשר כוונת המאשימה ברורה וכשלנאשם ידועות הראיות נגדו, אין להיתפס לליקויים ניסוחיים או "טכניים" בכתב האישום" (רע"פ 10571/08 **מדינת ישראל נ' אהרון מלאיכל** (23.6.11)). בכל מקרה, כאמור, לא הוכחה תכנית מוקדמת, כך שאין צורך לדון במשמעות אופן ניסוח בכתב האישום.

24. ואולם, אין בהיעדרו של תכנון מוקדם כדי לסתום את הגולל בפני האפשרות להוכיח שותפות ויש לבחון שמא הוכחה הסכמה ספונטנית. לדעתי הוכח מעבר לספק סביר, כי למצער מקצת חברי החבורה הביעו, בין במילים ובין בהתנהגות, את רצונם לפגוע במי מהמתלוננים, וכי מטרה זו הייתה ברורה וידועה לכל בני החבורה. לאור כך, בנסיבות העניין, ההליכה המשותפת לעבר המתלוננים, תוך מודעות שמטרת חלק מהחבורה (למצער) היא להתעמת עם המתלוננים, מהווה שותפות ספונטנית. כוונתי היא לספונטניות ההסכמה ולא לספונטניות הביצוע הפיסי (גבריאלי הלוי בעמ' 245-246) וכידוע "אין נפקא מנה אם ההסכמה לפעול במשותף הייתה פרי תכנון מוקדם או שמא התגבשה באופן ספונטני" (ע"פ 4693/01 **מדינת ישראל נ' בביזאיב**, פ"ד נו(5), 580, בעמ' 590). להלן אנמק את מסקנתי זו.

25. לאחר האירוע המוקדם, הוצאו שתי החבורות מהמועדון והופרדו. החבורה שכללה את הנאשמים החלה לתור אחר המתלוננים (ראה הודאתם בכך בעמ' 69;42;32). יש לזכור כי אחד מבני החבורה (עם החולצה השחורה) נפגע באירוע המוקדם ויש בכך משום מניע ברור מצדו להשיב למתלוננים כגמולם. התנהגותו בכניסה למועדון הייתה חסרת מנוחה והוא הצטייד בכלי נשק קר (נרגילה) והחזיק בו בהפגנתיות ברורה וללא כל ניסיון להסתירו. הן המניע והן הצטיידותו בכלי נשק קר היו אפוא ידועים וברורים לכולם. לעניין הידיעה על אודות הנרגילה, אפנה שוב לנראה בדיסק, אשר לא מותר כל מקום לספק בדבר ידיעתם של כל בני החבורה על קיומה.

26. נסיבות אלה די בהן על מנת להביאני למסקנה לפיה כל אחד מבני החבורה הבין כי לכל הפחות לבחור שהחזיק את הנרגילה, יש מטרה להתעמת עם המתלוננים, זאת בשל המניע וההצטיידות בנשק הקר.

27. ואם נדרש חיזוק למסקנה ברורה זו, הרי שזה נלמד מעדותו של דהן אשר ציין כי בדרך אל המתחם "חשתי שהולכת להיות מריבה" (בעמ' 69, בש' 14), ובהמשך הסביר את מקור התחושה בכך ש "שמעתי צעקות על מה שקרה שם למעלה שהוא הרביץ לו שהוא דחף ... "דחף אותי הרביץ לי" (בעמ' 72) וכן הסביר כי "הבנתי את זה מהאווירה שהולך להיות מכות" (בעמ' 72 בש' 20). דהן חזר על גרסה זו מספר פעמים לרבות לשאלות ב"כ המאשימה, ונתתי אמון בחלק זה של גרסתו. אכן, עדותו של דהן לא הייתה אמינה עלי בחלקים אחרים (ועל כך ארחיב בהמשך) ואולם בעניין זה, מדובר בגרסה שהיא בניגוד לאינטרס שלו ושל חבריו ומכאן, בין היתר, אמינותה. בחלק זה של עדותו, ניתן היה להתרשם באופן בלתי אמצעי כי דהן דובר אמת. הוא גם הבין בזמן אמת את משמעות הדברים וחרף כך חזר עליהם מספר פעמים, באופן שחיזק את האמון שראיתי לתת בדבריו. יש להדגיש שעדותו התאפיינה לכל אורכה בניסיון ברור "לשמור על חבריו" ולא לומר דברים שיפגעו בהם ("אני לא רוצה להגיד שמות. אני מכיר שניים. גם אותם אני לא רוצה להגיד" (בעמ' 79, בש' 30); "מי אמר שאני לא מכיר, אני לא רוצה להגיד" (בעמ' 76, בש' 13) וקיימות דוגמאות נוספות רבות). חזרה על גרסה זו מספר פעמים, תוך הבנה שיש בכך לפגוע בחבריו, מצביעה על אמינות הדברים.

28. אכן, כפי שיובהר להלן, חלקים אחרים בעדותו של דהן אינם מקובלים עלי ואולם כידוע, "בית המשפט אינו מחויב לבחור בין שתי חלופות, היינו, דחייתה של הגרסה האחת וקבלתה של הגרסה האחרת במלואה, והוא רשאי לפצל את גרסתו של עד תוך שהוא מאמץ רק חלק ממנה. (ע"פ 6157/03 אסף הוך נ' מדינת ישראל (28.9.05)).

סיכומי של דבר: בשים לב לאופן בו נמסרה עדות זו ולמשמעותה ביחס לדהן ולחבריו, אני רואה לתת בחלק זה של עדותו אמון.

29. ונחזור לאירוע. מצוידים בידיעה בדבר מטרתו של הבחור עם הנרגילה (לכל הפחות), החלה החבורה לחפש את המתלוננים. יש לזכור שאין מדובר באוסף מקרי של אנשים, אלא בחברים אשר הגיעו יחדיו למועדון. מנשירוב נוטל בנושא זה חלק משמעותי והוא מאתר את המתלוננים ומצביע עליהם. הוא אף חוזר מעט לאחר לקרוא לבחור עם הנרגילה ושוב מצביע לעברם. מעורבות זו מלמדת בבירור על הסכמה ספונטנית שיש עמה שותפות. גם חלקם של דהן ואיסקוב בשלב זה מלמד על הסכמה ספונטנית. השניים עוברים דרך לא קצרה לאיתור המתלוננים, חולפים על פני חומת בטון ומתחילים לרוץ מיד כאשר המתלוננים נגלים לעיניהם. התנהגות זו, בשילוב הדברים שידעו כאמור לעיל, מהווה הסכמה ספונטנית שיש בה שותפות.

30. אדגיש כי אינני סבור שיש לראות בהסכמה ספונטנית זו ככוללת הסכמה ליטול חלק בשותפות לדקור את מי מהמתלוננים, וזאת במובחן מעימות כלשהו. כידוע לצורך ביסוס שותפות לדבר עבירה "לא די בכוונה לבצע עבירה כלשהי, והתביעה נדרשת להוכיח כי הנאשמים פעלו במטרה לבצע, בצוותא חדא, את העבירה המיוחסת לכל אחד מהם" (ע"פ 6157/03 אסף הוך נ' מדינת ישראל (28.9.05)). עם זאת, יש לזכור שקבעתי שכל בני החבורה היו מודעים לקיומה של הנרגילה ומשכך "ההנחה היא כי הם היו מודעים לכך שישנה אפשרות כי יעשה שימוש בסכינים אלה..." (ע"פ 2638/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.11)).

ובהתאמה לענייננו: יש לראות בנאשמים כמי שהיו מודעים לאפשרות שהבחור שהחזיק בנרגילה - אשר היה פגוע מהאירוע הקודם ועצבני - יעשה בה שימוש, זאת בשל המניע שהיה לו לעשות כן, ולאור התנהגותו ששידרה בבירור רצון לפגוע במתלוננים.

31. ענייננו דומה מאוד לנסיבות שהיו בע"פ 4205/14 **נחום בו יצחק נ' מדינת ישראל** (29.5.16) בו צוין כך:

"כבר נפסק כי אף כאשר אדם אך הצטרף לקטטה לצד אחרים הוא עשוי להיחשב מבצע בצוותא, גם אם לא היה שותף למעשה הפיזי שגרם לפגיעה המשמעותית בקורבן ואף אם לא היה נוכח בזירה ברגע הקריטי [] על פני הקשת הרחבה של מצבי שותפות לעבירה, שנעה בין קיומה של תכנית מוקדמת מפורטת, מחד גיסא, לבין הצטרפות לתגרה שכבר פרצה, מאידך גיסא, ענייננו נמנה עם מצבי "הביניים", שבהם שלב התכנון נעשה בצמוד לביצועה של העבירה ואחד המעורבים מסכים - בעל פה או בהתנהגות - לשתף פעולה לשם ביצוע עבירה [] כך למשל, נקבע בעבר כי התגבשה שותפות כאשר ניתן היה ללמוד מהתנהלותם של השותפים לפעילות העבריינית כי הם היו מודעים לקיומה של הסכין אצל הדוקר ולאפשרות לעשות בה שימוש למטרה אלימה [] ההכרעה בעניין גיבושה של שותפות (מתוכננת או ספונטנית) בין המעורבים נגזרת, כמובן, מן הנסיבות הייחודיות של כל מקרה ומקרה ... (ההדגשה שלי - י"ט)

32. סיכומי של דבר, מדובר בשותפות ספונטאנית, במובן זה שיסוד ההסכמה לפעול במשותף התגבש בסמוך מאוד לאירוע עצמו "ותוך כדי תנועה". עם זאת אדיש שלא הוכחה הסכמה לעבירה מסוימת, זולת עימות (אלים) עם המתלוננים. ואולם, כאמור, לאור כך שכולם ידעו על דבר קיומו של הנשק הקר, הם מוחזקים כמי שידעו שקיימת אפשרות שיעשה בו שימוש פוגעני התואם את תכונותיו.

גרסאות הנאשמים באשר לסיבה בגינה הגיעו למתחם

33. כאן המקום להתייחס לגרסאות הנאשמים באשר לסיבה בגינה בחר כל אחד לטענתו להגיע למקום האירוע, שמא יש בהסבר זה להוציאו מגדר אותה שותפות ספונטאנית שנקבעה לעיל.

34. איסקוב טען כי הגיע למקום ללא כל תכנית מוגדרת וכי הלך אחרי חבריו בשל חששו שיתקפו אותו. עוד טען איסקוב כי סבר שלא תהיה אלימות ואף חיפש את המתלוננים כדי "לסגור את זה יפה... רציתי ללחוץ ידיים, לסגור את זה יפה" (בעמ' 32, בש' 24). כאמור, קבעתי שכל הנאשמים ידעו על העימות הצפוי (לפחות מצדו של הבחור שהחזיק בנרגילה). בכל מקרה, ולמען הסר כל ספק, אציין כי ברור שלא ניתן לקבל את הטענה שאיסקוב רצה "לסגור את זה יפה" וזאת בשל התנהגותו במהלך האירוע. כפי שצוין לעיל, איסקוב הגיע למתחם בריצה וללא כל שהות פנה לעבר א באופן מאיים. בהמשך היכה מכת אגרוף לעבר מ, שניות לאחר שזה ספג את הנרגילה בראש. ברי שלא כך נוהג מי אשר הגיע למקום "ללחוץ ידיים" או "לסגור את זה יפה". לאור כך, אני דוחה את טענת איסקוב בעניין זה וקובע שהוא הגיע למקום מתוך הסכמה (ספונטנית) ליטול חלק בעימות.

35. אף גרסתו של דהן בעניין זה הייתה בלתי אמינה עליי. דהן טען כי הגיע למקום במטרה להפריד בין החבורות, זאת בשל כך שהבין כי עומד להתרחש אירוע אלים. ואולם, התנהגותו באירוע כולו מלמדת כי אין בין מטרה זו, לבין הגעתו למקום ולא כלום. דהן הגיע למקום בין הראשונים והיה "בראש הכוח"

אשר הדף את א (אם כי חלקו בענין זה שולי). הוא הבחין בחבריו מכים קשות את א ונותר אדיש לאירוע. הוא לא עשה כל פעולה שהיה בה ללמד על רצונו להפריד או להרגיע את הרוחות. הוא נראה לכל אורך האירוע עומד במקום, קרוב מאוד להתרחשויות ולא עושה דבר שיש בו ללמד על רצונו להפסיק את האירוע האלים. דהן נכח באירוע עד סופו ועזב את המקום עם הדוקרים, והלך לאכול. התנהגות זו מלמדת בבירור כי הוא לא הגיע למקום מתוך רצון להפריד או לנסות ולמנוע את האירוע האלים. בכל מקרה, ברור לכל שהוא לא עשה דבר נראה לעין על מנת להביא להפסקת האירוע. בענין זה אציין כי דהן טען שהוא צעק לחבריו שיפסיקו ואולם נושא זה סתר את ההסכמה הדיונית שבין הצדדים והצדדים הסכימו שאין לנושא זה ביטוי בחומר הראיות (בעמ' 84). לאור כך, לא ניתן לקבל גרסה זו ולו מחמת הספק. נתתי דעתי גם לטענתו של דהן כי חשש להתערב פן ייפגע ולכן לא מימש את רצונו להפריד בין הצדדים. צפייה בדיסק לא מותירה מקום לספק בדבר חוסר אמינותה של גרסה זו. דהן נראה עומד ומתהלך במקום ללא כל חשש. בשום חלק מהאירוע הוא אינו מותקף, או מאוים. הוא קרוב לאירועים (ואף לדקירות בסופו של האירוע) ולא עושה דבר על מנת להפסיקם. לאור כך, אני דוחה את טענתו בדבר מטרת הגעתו התמימה למקום.

גם ביחס לדהן נכונה אפוא המסקנה לפיה הוא הגיע למקום מתוך הסכמה (ספונטנית) ליטול חלק בעימות.

36. גם את גרסתו של מנשירוב בענין זה אני דוחה מכל וכל. מנשירוב טען כי חיפש את המתלוננים בשל חששו מא "שלא יחכה לי" (בעמ' 42, בש' 12). עוד טען מנשירוב כי אכן הגיע להתעמת עם המתלוננים אך "לאו דווקא מבחינה פיזית... יכול להיות גם הייתי מקלל... ולא ידעתי שזה מה שיתפתח" (בעמ' 42, בש' 21). גרסה זו לא הייתה אמינה עלי ואני דוחה אותה. התנהגותו של מנשירוב אינה מתיישבת עם הסכמתו "לקלל" בלבד. פועלו האינטנסיבי והנמרץ לאיתור המתלוננים, ההצבעה עליהם (במיוחד בפני הבחור עם הנרגילה), הצטיידותו בבקבוק והשימוש בו ללא כל איום שנשקף לו, מתיישבים היטב עם הסכמתו לפעול בשותפות שכללה יותר מעימות מילולי. ראו במקרה דומה יחסית:

"אין לקבל את טענתו לפיה הצטרף לא"א מתוך סקרנות, כדי "לראות מה קורה". המערער היה מודע לכך שהמנוח קילל את א"א, לעובדה שא"א חוזר לכיוונו של המנוח כשהוא אוחז בקורה, והיה מודע לאפשרות של התפתחות אלימה של העימות." (ע"פ 6365/12 פלוני נ' מדינת ישראל (9.10.13)).

סיכומי של דבר: המסקנה בדבר התגבשותה של שותפות ספונטאנית הכוללת את כל הנאשמים (על דרך של הסכמה ספונטנית) בעינה עומדת.

אחריותו של כל אחד מהנאשמים לעבירות שביצעו האחרים

37. וכאן מגיעים אנו לשאלה המרכזית והיא האם יש לראות במי מהנאשמים כמבצעים בצוותא למעשי האחרים. כן, יש לדון לחלופין, אם קיימת למי מהם אחריות בשל צורת שותפות אחרת.

38. לאור ההבדלים שבין חלקו של דהן באירוע (אשר כאמור היה פסיבי לכל אורכו), לבין חלקם של מנשירוב ואיסקוב אשר היו אקטיביים ותקפו חלק מהמתלוננים, ייערך דיון נפרד בנושא לגביו. בעניינם

של מנשירוב ואיסקוב, ייערך דיון נפרד ביחס לשני חלקי האירוע - הראשון, עת נפצע מ והותקף א (תקיפה שלא גרמה לחבלה). והחלק השני עת נפצעו י וא. הטעם להפרדה זו נעוץ בכך שבחלק השני של האירוע, לא נכחו עוד מנשירוב ואיסקוב בקרבת מקום. פרט זה מחייב דיון נפרד בשאלת אחריותם ובחינת נפקותו של נתון זה.

אחריותם של איסקוב ומנשירוב:

החלק הראשון של האירוע - פציעתו של מ ותקיפתו של א.

39. לדעתי, איסקוב ומנשירוב מצויים בשלב זה במעגל הפנימי המובהק של המבצעים והם תורמים תרומה ממשית לאירוע זה. לאור כך, מנשירוב ואיסקוב הם מבצעים בצוותא ביחס לתקיפת מ וא.

40. ראשית, יובהר כי אין מדובר במי אשר אך הצטרף לקטטה קיימת. ראינו לעיל, כי הסכמתם של הנאשמים להתעמת עם המתלוננים, ניתנה "תוך כדי תנועה" לעברם. במקרים כגון אלה, אמנם ההסכמה ניתנת בדרך של התנהגות (כמקובל בשותפות ספונטנית) אך היא ניתנת טרם תחילת האירוע האלים. ההסכמה היא אפוא לא בעצם ההצטרפות הפיזית לקטטה, אלא עוד קודם כן. לנתון זה משמעות לצורך קביעת מעמדו של השותף. ראו:

על פני הקשת הרחבה של מצבי שותפות לעבירה, שנעה בין קיומה של תכנית מוקדמת מפורטת, מחד גיסא, לבין הצטרפות לתגרה שכבר פרצה, מאידך גיסא, עניינו נמנה עם מצבי "הביניים", שבהם שלב התכנון נעשה בצמוד לביצועה של העבירה ואחד המעורבים מסכים - בעל פה או בהתנהגות - לשותף פעולה לשם ביצוע עבירה" (ע"פ 4205/14 נחום בו יצחק נ' מדינת ישראל (29.5.16)).

41. איסקוב היה בין הראשונים שהגיעו לזירה. הוא פנה מיד באופן מאיים לא שביקש להרגיע ולמנוע את האלימות (02.03.14). פניה אלימה זו מלמדת על יחס נפשי גבוה כלפי ביצוע העבירה, שאם לא כן, מצופה היה ממנו להיוותר צופה מהצד, אך כפי שיובהר להלן הוא לא עשה כן. אין ללמוד דבר מכך שהוא לא פנה להכות עם חבריו את א, שכן ניתן לראות שאחד מחבריו מסיט אותו הצדה. בשלב זה איסקוב נותר עומד בלב האירוע, מטרים ספורים מחבריו המכים את א מכות נמרצות לראשו. במקביל הוא רואה את חברו (עם החולצה השחורה) מטיח את הנרגילה בראשו של מ, ומיד לאחר מכן ובעוד מ כואב ומחזיק את ראשו בידיו, הוא מתקרב אליו ומכה מכת אגרוף לעברו. כאמור לעיל, לא ניתן לקבוע אם המכה פגעה במ, אך יש בכך ללמד על פעולה תוקפנית נוספת מצדו של איסקוב ועל יחס נפשי גבוה כלפי ביצוע העבירה והשלמתה. לכך יש להוסיף ולהדגיש כי איסקוב עמד קרוב מאוד למ בעת שזה ספג את הנרגילה בראש (כשלושה מטרים בלבד) והיה מודע למעשה זה בבירור (02.03.19).

42. מעשים אלו די בהם להביא את איסקוב לגדרי מבצע בצוותא ביחס לחבלה במ ולתקיפתו של א. ראו בעניין זה:

"בן שהצטרף לקטטה לצדו של אביו, עשה עצמו מעצם מעשי תקיפתו של המתלונן - שותף למעשי אביו, מבצע בצוותא עמו. שכן 'השניים ראו איש את מעשי רעהו'..."

ונתקיים בהם הפסוק (זו הפעם לרעה), "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק" (ישעיהו מא' ב) (ע"פ 259/97 סובחי נ' מדינת ישראל (28.4.1998))

43. ביחס למנשירוב יש לזכור תחילה את יחסו הנפשי לביצוע העבירות. כפי שצוין לעיל, מנשירוב היה דומיננטי מאוד בשלב בו חיפשה החבורה את המתלוננים. הוא היה זה שנכח בתחילה לבדו עם הבחור עם החולצה השחורה מתחת למועדון, בשלב בו האחרון הלך וחזר עם הנשק הקר. הוא היה זה שהצביע על המתלוננים ואף דאג לקרוא לבחור עם החולצה השחורה ולהצביע בפניו על מיקום המתלוננים. בנוסף, הוא נטל בקבוק לידיו טרם כניסתו למתחם. כל אלו מעידים על יחס נפשי גבוה מאוד לביצוע העבירה.

44. לאור מידת העניין הגבוהה שהפגין מנשירוב בביצוע העבירה, ניתן להסתפק בחלק פיזי קטן יותר, שכן מדובר כידוע במקבילית כוחות לפיה "ככל שהיסוד הנפשי של עושה העבירה הינו בעל עוצמה מבחינת מידת העניין שיש לו בביצועה, כך ניתן להסתפק בדרגה נמוכה יותר של מעורבות ביסוד הפיזי-עובדתי, ולהפך" (ע"פ 2948/03 ברזובסקי נ' מדינת ישראל (20.06.2005)). עם זאת, חלקו הפיזי של מנשירוב בשלב זה של האירוע אינו נמוך כלל ועיקר. כאמור, הוא עמד במקום ובידו בקבוק, כאשר חבריו מכים את המתלוננים. מדובר בנוכחות מאיימת עם כלי נשק קר, שיש בה תרומה ממשית להתרחשות האירוע. מנשירוב לא הסתפק בעמידה פסיבית, אלא מיד כאשר הבחור עם החולצה השחורה הוכה (לאחר שהטיח במ את הנרגילה) הוא השליך את שהבקבוק שהחזיק בעוצמה לעבר א לאחר שרץ לעברו. כאן המקום להדגיש כי אני דוחה מכל וכל את טענתו של מנשירוב כי השליך את הבקבוק מפחד שמא יעשה בו שימוש נגדו. מעיון בדיסק ניתן לראות בבירור שמדובר במעשה תקיפה אלים. מנשירוב רץ לעבר המתלוננים ומשליך את הבקבוק על אחד מהם באופן כוחני ואלים וזאת מטווח קרוב מאוד.

45. יחס זה לביצוע העבירה, בשילוב מעשיו כמפורט לעיל, מכניסים את מנשירוב בבירור לגדרי מבצע בצוותא. ראו גם דברים שנאמרו בסיטואציה דומה:

"אף שמדובר באירוע ספונטני שלא היה מתוכנן מראש, כל אחד מהשותפים היה מודע למעשיו של האחר והם פעלו למטרה משותפת אחת שעיקרה פגיעה אלימה במתלון. מודעות האחד למעשי זולתו ופעולתם המשותפת להשגת מטרה משותפת הפכו אותם למבצעים בצוותא הגם שהאירוע היה ספונטני" (ע"פ 5022/01 מדינת ישראל נ' אטיאס, פ"ד נו(1) 856, 864 (2002)).

46. ברי גם כי אין צורך שכל אחד מהשותפים יבצע בעצמו את כל יסודות העבירה, שכן "ביצוע פיזי של יסוד מיסודות העבירה אינו תנאי הכרחי להרשעה כמבצע בצוותא, אלא די כאמור בתרומה פנימית של המערער למעשה העבריינית שהוכחה מעל לכל ספק סביר שמלווה ביסוד הנפשי המתאים" (ע"פ 4205/14 נחום בו יצחק נ' מדינת ישראל (29.5.16)). תרומה כאמור, קיימת גם קיימת ומשכך השניים הם מבצעים בצוותא לחלק זה של האירוע.

47. עוד אחזור ואציין למען שלמות התמונה כי ברי שהאפשרות לשימוש בנשק הקר (בקבוק הנרגילה)

הייתה ידועה למנשירוב ואיסקוב, שכן הם היו מודעים לקיומה של הנרגילה ולקיומו של מניע ברור לבחור שהחזיקה בידו, לעשות בה שימוש. משכך "ההנחה היא כי הם היו מודעים לכך שישנה אפשרות כי יעשה שימוש בסכינים אלה..." (ע"פ 2638/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (24.3.11)). אכן, קבעתי לעיל כי אין ללמוד על הסכמה מצד הנאשמים לשותפות למעשה דקירה (להבדיל מעימות אלים) ואולם "במצב בו ניתן להוכיח כי המבצעים צפו בפועל את התרחשותה של סטיית הפעולה, להבדיל מיכולתם לצפות סטייה זו, כי אז ניתן לייחס להם אחריות ישירה לביצועה של העבירה השונה או הנוספת ובמצב זה אין כל צורך להידרש להוראה הקבוע בסעיף 34א' לחוק העונשין" (ע"פ 6157/03 **אסף הוך נ' מדינת ישראל** (28.9.05)).

48. העבירה שיוחסה לנאשמים בשל פציעתו של מ היא לפי סעיף 334 לחוק העונשין. הצדדים לא טענו דבר ביחס להתקיימות יסודות העבירה, אלא מיקדו טיעוניהם בכך שאין מדובר במבצעים בצוותא. נושא זה נידון לעיל ונקבע כאמור כי השניים הם מבצעים בצוותא לעניין עבירה זו (בהקשר של היסוד העובדתי). בנוסף, הוכח קשר סיבתי בין המעשה לתוצאה שנגרמה, והוכח גם שמדובר בפציעה, שכן המונח "פצע" שבסעיף 34כד', כולל "חתך" וזה אכן מתקיים, שכן מוסכם על הצדדים שנגרם למ "חתך".

49. מבחינת היסוד הנפשי הנדרש להרשעת מבצע בצוותא, הרי שיש להראות כי "המבצעים בצוותא יהיו מודעים לכך שהם פועלים בצוותא, וכי כל אחד מהם יישא ביסוד הנפשי של העבירה שאותה הם מבצעים" [זאת להבדיל מהיסוד העובדתי, במסגרתו לא נדרש כי כל אחד מהמבצעים בצוותא יבצע בעצמו את כל היסודות הפיזיים של העבירה אשר מקימים אותו. היסוד הנפשי "מפצה" על היעדר היסוד העובדתי (ע"פ 6365/12 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (9.10.13)).

50. מודעותם של איסקוב ומנשירוב לכך שהם פועלים בצוותא ברורה. לצורך הרשעה בעבירה לפי סעיף 334 לחוק העונשין, נדרשת הוכחה גם של מודעות לטיב המעשה והנסיבות וכן פזיזות ביחס לתוצאה. הוכח שהשניים היו מודעים לנסיבות ולטיב המעשה, נכחו במקום וראו את ההתרחשות. הם היו מודעים לקיומו של הנשק הקר, צפו בפועל את אפשרות השימוש בו וצפו אפוא את האפשרות לקרות התוצאה. לכל הפחות ניתן לומר כי היו ידישים לכך. משכך, הוכחה אחריותם כמבצעים בצוותא לעבירה לפי סעיף 334 לחוק העונשין ביחס לפגיעה במ. כמו כן, העובדה שהמעשה בוצע באמצעות כלי שהוא נשק קר (ראה קדמי, **הדין בפלילים חוק העונשין (2004)**, בעמ' 1299), שלקיומו היו מודעים השניים, מקיימת את יסודות סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין ומשכך הוכחו גם הנסיבות המחמירות שבביצוע העבירה.

51. ביחס לפגיעה בא, יוחסה לנאשמים עבירה לפי סעיף 382(א) ולפי כותרת הוראת החיקוק נראה שהכוונה הייתה לסעיף 380 + 382(א) לחוק העונשין. ראיתי להעיר שאין להסתפק בציון סעיף "הנסיבות המחמירות", שכן סעיף זה מתייחס הן לעבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין והן לעבירה לפי סעיף 379. בענייננו, מוסכם על המאשימה כי בחלק זה של האירוע לא נגרמה לא כל חבלה (ולמצער לא הוכחה) ומשכך העבירה הנכונה היא תקיפה סתם לפי סעיף 379, אשר היסוד העובדתי בה הוכח כאמור, בשל קביעה בדבר היות השניים מבצעים בצוותא של עבירה זו.

52. מדובר בעבירת התנהגות ללא רכיב תוצאתי ומשכך, היסוד הנפשי הנדרש הוא מודעות לטיב המעשה והנסיבות וזה כאמור מתקיים, כמו גם המודעות לכך שהחבורה פועלת בצוותא.

53. ביחס לנסיבות המחמירות לפי סעיף 382(א), דעתי היא שנסיונות מחמירות אלו הוכחו. הוכח שהתקיפה בוצעה כאשר נכחו במקום שניים או יותר. כן הוכח שהנוכחים "חברו יחדיו", שכן מונח זה פורש בפסיקה כביצוע בצוותא (ע"פ 4693/01 **מדינת ישראל נ' בביזאיב** (24.7.02)) וזה כאמור מתקיים בענייננו.

54. **סיכומי של דבר:** יש להרשיע את מנשירוב ואיסקוב ביחס לחלק זה בעבירות הבאות:

פציעה בנסיבות מחמירות בצוותא - סעיף 334 + 335(א)(1) + 29 לחוק העונשין.

תקיפה בנסיבות מחמירות - סעיף 379 + 382(א) לחוק העונשין.

כן יש להרשיע את איסקוב בעבירה של ניסיון לתקיפה לפי סעיף 379 + 25 לחוק העונשין (בשל הטחת האגרופ לעברו של מ).

ואת מנשירוב בעבירה של תקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין (בשל זריקת הבקבוק על א).

אחריותם של איסקוב ומנשירוב:

חלקו השני של האירוע - פציעתם של י וא.

55. המאשימה מסכימה כי החבלות שנגרמו לא וי כנטען בסעיף 7.2, 7.3 לכתב האישום המתוקן, נגרמו כאשר איסקוב ומנשירוב לא היו עוד בקרבת מקום. לדעתי, נתון זה אינו מאפשר לראות בהם מבצעים בצוותא ביחס לפגיעות אלה, שכן נוצר נתק בין שני האירועים. אנמק להלן את עמדתי.

56. כפי שצוין לעיל, מיד כאשר מנשירוב השליך את הבקבוק על א, הוא החל לרוץ לעבר היציאה באופן שנראה בבירור כניסיון למלט עצמו מהזירה האלימה. מצפיה בדיסק ניתן לראות שהדברים נעשים בזמנית - זריקת הבקבוק ובריחה מהמתחם. במהלך ניסיון ההימלטות א היכה את מנשירוב והפיל אותו ארצה. אז נחלץ לעזרתו איסקוב, בעט בא (ששכב אותה עת על הקרקע והכה את מנשירוב), חילץ אותו והשניים עברו את החומה. בשלבים אלו מנשירוב ואיסקוב מצויים הרחק ממקום הדקירות. הם אינם יכולים לראות מה קורה בזירה האחרת (ובכל מקרה לא הוכח אחרת) וממילא שלא להשפיע על האירוע.

57. אכן, ביצוע בצוותא אינו מחייב נוכחות פיזית במקום, ואדם יכול להיחשב כמבצע בצוותא גם אם לא נכח במקום ביצוע העבירה וזאת אף באירוע ספונטני (ע"פ 2895/07 **דורון פרחי נ' מדינת ישראל** (25.10.07)). ואולם, עדיין יש להראות כי הוא ביצע מעשים מהותיים שיש בהם להפכו כמבצע בצוותא, אף אם לא נכח במקום.

58. מעיון בדיסק ניתן להבין כי המקום בו סופג מנשירוב את המכות מא, מצוי במרחק ניכר מהמקום בו מתקיים האירוע שהביא לדקירתם של י וא. מדובר במרחק שניתן להעריכו ככעשרים מטרים (והצדדים לא הביאו ראיות בנושא והסתמכותי היא על הנראה בדיסק ובכל מקרה כל ספק פועל לטובת הנאשמים). מנשירוב שוכב אותה עת על הארץ ומוכה על ידי א. איסקוב מנסה לחלצו. כאשר הדבר מתאפשר בידם (לאחר שניות ספורות) הם עוברים מיד את החומה ויוצאים מהמתחם. בכל אותו פרק זמן, הם לא תורמים דבר לאירוע שמתרחש אותה עת ב"זירה" השנייה. הם אינם שולטים בו עוד. הם אף אינם מודעים לו (ובכל מקרה לא הוכח אחרת).

59. לעניין הקשר בין מודעותו של שותף למעשיו של האחר באירוע קטטה המונית, לצורך ביסוס אחריותו כמבצע בצוותא, ניתן להפנות לדברים הבאים:

" באירוע משותף, שלאורכו נמצאו שניהם בצוותא חדא, חבלו המשיב וחוסין במתלונן, זה במגבה (ג'ק) וזה בסכין, וכל אחד מהם היה מודע למעשה האחר, ... כדברי השופט (כתארו אז) חשין בע"פ 259/97 בשתאווי נ' מדינת ישראל (לא פורסם), "מודעות זו של כל אחד מן השניים למעשי זולתו, שעה שהשניים פעלו למטרה אחת, עשתה אותם מבצעים בצוותא...". ... וכדברי השופט חשין בע"פ 259/97 הנזכר, דברים שיפה כוחם בענייננו כאילו נכתבו למענו: "השניים (באותו מקרה - א"ר) ראו איש את מעשי רעהו: עלי ראה את מעשי המערער בגופו של המתלונן, המערער ראה את עלי חובט במתלונן בסכין...". (ע"פ 8513/05 מדינת ישראל נ' נאיל סבובה (3.8.06)).

60. לכך יש להוסיף כי עזיבתם של מנשירוב ואיסקוב את הזירה מצביעה (ולכל הפחות הם זכאים ליהנות מהספק בעניין) על רצונם להתנתק מהאירוע האלים ולהפסיק את חלקם בו. כלומר, אין מדובר בנוכחות מקרית בזירה שונה במעט מהמקום בו התרחש האירוע בו עסקינן, אלא בהחלטה של השניים למלט עצמם מהמקום ולהפסיק ליטול בו חלק.

61. לו היו השניים "עסוקים" אותה עת בהכאתו של אחד המתלוננים, אף אם בזירה מעט שונה, לא הייתי סבור שיש לראות במעשיהם כהתנתקות מהשותפות. את ההבדל עושה בענייננו הקביעה לפיה יש ליתן לשניים ליהנות מהספק שמטרתם בריצה לעבר החומה הייתה לעזוב את המקום. ביחס למנשירוב הדבר לדעתי הוכח אף פוזיטיבית מצפייה במנוסתו לאחר שהשליך את הבקבוק. ביחס לאיסקוב, הוא זכאי ליהנות מהספק בעניין זה ואף אם הגיע "רק" לחלץ את מנשירוב, הרי שיש לראות בעובדה שמיד לאחר מכן עבר את החומה ויצא מהמתחם, כמעידה על מטרתו המקורית והיא להתנתק מהאירוע ולהפסיק ליטול בו חלק.

62. מטרה זו, בשילוב העובדה שהשניים לא היו מודעים עוד להתרחשות בזירה השנייה, לא שלטו עוד בנעשה ולא תרמו כבר כל תרומה לביצוע העבירה, מוציאה אותם מגדרי מבצע בצוותא, ביחס לשלב זה של האירוע. ראו בעניין זה:

"אף אם היה תכנון מוקדם לתקוף את המתלוננים, בין אם תכנון מוסכם בעל-פה ובין אם בהתנהגות - ודבר זה לא הוכח מעבר לספק סביר - ואף אם נקבל את עמדת המאשימה כי בפרוץ האירוע האלים היתה לכל התוקפים, לרבות מרואן וע.פ, מטרה משותפת - ודבר זה לא הוכח מעבר לספק סביר - הרי שמרגע שהתפצלו "הכוחות"

לשתי זירות שונות, מרוחקות, שלא ניתן מהאחת לראות ולשמוע את רעותה, הרי שמדובר בשני אירועים נפרדים.

בשונה מתקיפתם של מרואן וע.פ את רועי, יחד עם אחרים, שאז מדובר על "תקיפה משולבת" בזירה אחת, כשכל אחד מהתוקפים מבצע חלק של התקיפה ורואה את האחרים מבצעים חלק אחר שלה (כפי שקרה גם ב"זירה השניה" בה הותקף שניר), הרי שבמקרה דנן נוצר נתק בין שתי קבוצות התוקפים ובין שתי הזירות, ולמעשה לא הוכח כי הקבוצה שהיתה אחראית לתקיפתו של רועי היתה מודעת כלל, באותם רגעים, לכך שהנאשמים האחרים הצליחו לתפוס את שניר ולתקוף אותו. אם כך הדבר וכלל לא הוברר כי בזמן אמת הנאשמים היו מודעים לכך שהנאשמים הנוספים תקפו את שניר במרחק מה מהם, הרי שללא מודעות למעשיהם של הנאשמים הנוספים ואחרים שפעלו איתם, אתקשה לייחס לנאשמים דנן חלק באותה תקיפה. " (ת"פ (חי') 14220-03-12 **מדינת ישראל נ' מרואן עטאלה** (1.10.14); ההדגשות שלי - י"ט)

63. דברים אלו יפים לענייננו. משכך, אין לראות בשניים מבצעים בצוותא לעבירות שגרמו חבלות לא וי. אציין כי מסקנה זו ראויה גם מבחינת מתן תמריץ למבצעים באירוע של קטטה מרובת משתתפים (ובוודאי תוך שותפות ספונטנית), להפסיק את תרומתם לאירוע, באופן שיהיה בכך לתרום להפסקתו.

מנשירוב ואיסקוב: הרשעה על פי צורות אחרות של שותפות.

סעיף 34א' לחוק העונשין.

64. בסיכומיה ביקשה המאשימה לחלופין, להרשיע את הנאשמים בהתאם לאמור בסעיף 34א' לחוק העונשין. טענה זו אין בידי לקבל. סעיף 34א' לחוק העונשין קובע כך:

34א. (א) עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר בנסיבות הענין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה - (1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים; ואולם, נעברה העבירה השונה או הנוספת בכוונה, יישאו המבצעים הנותרים באחריות לה כעל עבירה של אדישות בלבד; (2) יישא באחריות לה גם המשדל או המסייע, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזאת באותו יסוד עובדתי. (ב) הרשיע בית המשפט נאשם על פי סעיף קטן (א)(1) בעבירה שנקבע לה עונש חובה, רשאי הוא להטיל עליו עונש קל ממנו	עבירה שונה או נוספת
---	----------------------------

65. סעיף זה עניינו "[ב] רצון להרתיע עבריינים מפני ביצוע בצוותא של עבירות, וכן למנוע ביצוע של

עבירות שונות או נוספות לתכנון המקורי. ביצוע מרובה-משתתפים טומן בחובו מסוכנות גבוהה מביצוע בודד. הבוחר להשתתף בביצוע של עבירה מקורית חייב להביא בחשבון את העובדה שהדברים עלולים להסתבך באופן אשר מנוגד לתכנון המקורי, שכן בביצוע משותף השליטה על הביצוע נלקחת מכל מבצע". (ע"פ 6365/12 פלוני נ' מדינת ישראל (9.10.13)).

66. בעניינו, אין לסעיף זה תחולה, בשל כך שבשלב זה אין לראות עוד במנשירוב ואיסקוב, כמבצעים בצוותא, אף לא לעבירת המקור. כידוע, "סעיף 34 לחוק מטיל אחריות בגין עבירה שונה או נוספת רק על מי שבחר במודע להשתתף באירוע עברייני מקורי כמבצע בצוותא" (ע"פ 4424/98 פדרו סילגדו נ' מדינת ישראל (14.7.02)). לאור כך, כאשר קבעתי שבשלב השני של האירוע, בידלו מנשירוב ואיסקוב את עצמם מיתר החבורה וחדלו מלהיות מבצעים בצוותא, אין תחולה לסעיף 34א', אשר תופס ברשתו רק את מי שהוא מבצע בצוותא ביחס לעבירת המקור. ודוק: אין חשיבות לכך שהשניים היו מבצעים בצוותא קודם לכן. מדובר באירוע ספונטני מתגלגל, ובו מספר רב של מבצעים. כאשר החליטו חלק מהמבצעים לבדל עצמם מיתר המבצעים ולהפסיק ליטול חלק באירוע, באופן שלא תרמו עוד לביצועו, לא שלטו במעשים ואף לא היו מודעים לנעשה על ידי יתר המבצעים, אין אפשרות להרחיב את היקף אחריותם באמצעות סעיף 34א'.

67. עוד אציין כי "מטרתה של הוראת סעיף 34א'(1) היא לעודד עבריינים - הפועלים בצוותא לביצוע עבירה "מקורית" - למנוע מאחד מהם אגב ביצוע העבירה המקורית, את ביצועה של עבירה שונה או נוספת, שאדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה" (ע"פ 4424/98 פדרו סילגדו נ' מדינת ישראל (14.7.02)). ראינו כי בשלב זה לא הייתה עוד למנשירוב ואיסקוב שליטה בנעשה וממילא שלא יכולת למנוע את ביצוע העבירה. משכך, אף תכליתו של סעיף 34א' אינה מתקיימת ומשכך מתחזקת המסקנה שאין מקום להרחיב את היקף אחריותם באמצעות שימוש בסעיף זה.

68. כאן המקום להדגיש כי למעשה דקירתם של יוא כלל אינה "עבירה שונה או נוספת" לעבירת המקור - תקיפתם של המתלוננים. זאת בשל כך שדקירתם של יוא היא "הסתבכות" של עבירת המקור, אשר הנאשמים היו מודעים לאפשרות התרחשותה. ("סטייה מן התכנון, אגב ביצועה של העבירה המשותפת, אך לשם ביצועה וכחלק מביצועה, אינה בגדר עבירה שונה או נוספת...אלא חלק מן הביצוע המתוכנן, שבגינו יישאו כל המבצעים באחריות ישירה" (דנ"פ 1294/96 משולם נ' מדינת ישראל (29.6.98)). במצב דברים זה, לו הייתי רואה את השניים כמבצעים בצוותא לעבירת המקור גם בשלב השני, הייתי רואה בהם מבצעים בצוותא גם לדקירות ללא צורך להיזקק לסעיף 34א' אלא כמבצעים ישירים. דברים אלו נאמרים למעלה מהדרוש, שכן כאמור, אינני רואה בשניים בשלב זה מבצעים בצוותא לעבירת המקור וממילא שאינם אחראים לעבירות שבוצעו בשלב זה, לא כמבצעים ישירים ולא באמצעות ההרחבה שבסעיף 34א'.

מנשירוב ואיסקוב : הרשעה כמסייעים.

69. המאשימה לא טענה לאפשרות להרשיע את איסקוב ומנשירוב כמסייעים בשלב זה של האירוע, ובכל מקרה איני סבור שיש מקום לעשות כן. בשלב זה של האירוע השניים אינם מקימים עוד את תנאי הבסיס לשותפות כלל, ומשכך אין לראות בהם אף מסייעים (לדיון מקיף בנושא עבירת הסיוע ראה להלן

בפרק הדין באחריותו של דהן).

אחריותו של דהן:

70. כפי שפורט לעיל, דהן נכח במקום האירוע במשך כל זמן ההתרחשות. עם זאת, הוא לא ביצע כל מעשה פיזי, בוודאי שלא תקף מי מהמתלוננים. מעיון חוזר ונשנה בכל האירוע לא ניתן לראות כל פעולה של דהן שיש בה משום תרומה ממשית לאירוע האלים. כל שניתן לראות זה את נוכחותו הפסיבית במקום, זאת ללא ביצוע כל מעשה שניתן לראות בו כתורם להתרחשות האלימה.

71. כפי שהוסבר לעיל, לצורך סיווגו של שותף כמבצע בצוותא אין הכרח שייטול חלק מרכזי בביצוע העבירה וכי "אפשר שחלקו של אדם במישור המעשים לא יהיה כבד משקל, אך יחסו אל העבירה - כלומר מעורבותו במישור היסוד הנפשי - יכריע את הכף" (ע"פ 2638/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.11)). בעניינו של דהן, אינני סבור כי ניתן לקבוע שיחסו הנפשי לביצוע העבירה היה כה משמעותי, עד שניתן לראות בהתנהגותו הפסיבית כמקיימת את היסוד העובדתי הנדרש במבצע בצוותא.

72. כאמור, לא הוכח תכנון מראש של ביצוע העבירה. עם זאת קבעתי שיש לראות את הליכתה של החבורה לעבר המתלוננים - עת היה ברור שלמצער לבחור עם הנרגילה הייתה כוונה לתקוף את המתלוננים - כהסכמה ספונטנית לביצוע העבירה. ואולם, בעניינו של דהן, לא ניתן לומר כי יש לראות בו כבעל יחס נפשי מיוחד כלפי ביצוע העבירה וניתן להגדירו כמי אשר "נגרר" אחר החבורה. גם בשלב ההליכה אל החבורה לא ניתן היה לזהות כי הוא מעוניין בהשלמת העבירה. הוא לא הצטייד בכלי נשק ולא עשה כל פעולה שהיה בה להראות רצון בהשלמתה של העבירה. התנהגות זו אינה מתיישבת עם ביצוע בצוותא שכן "המבצע בצוותא תורם את תרומתו לאירוע עברייני רב-משתתפים מתוך יחס נפשי של יוצר העבירה. הוא רואה את עשיית העבירה כעניינו הוא, ולא של אחר" (ע"פ 4389/93 י מרדכי נ' מדינת ישראל (4.8.96) (ההדגשה שלי - י"ט)).

73. לא התעלמתי מהעובדה כי דהן רץ לעבר המתלוננים ואולם לא הוא שפתח בריצה, אלא ניתן לראות כי הוא מתחיל לרוץ לאחר חבריו. אין גם לראות בעובדה שהגיע ראשון לעבר א כפעולה ממשית שיש בה להפכו מבצע בצוותא. הוא הדין ביחס לדחיפה שביצע בשלב זה. אין מדובר בדחיפה ממשית, אלא במגע גופני מסוים, שאין לשלול כי הוא עצמו נדחף אותה עת על ידי חבריו, וזאת לאור התנהגות חבריו בשלב זה. בכל מקרה, לא ראיתי במגע גופני קל זה כפעולה העושה את ההבדל, עד כדי מבצע בצוותא (ראו בהשוואה נסיבות ע"פ 2638/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.11)).

74. סיכומי של דבר, דהן אינו נמנה עם המעגל הפנימי של המבצעים. הוא אינו מבצע פעולות שיש בהן משום תרומה ממשית לאירוע, הוא לא נטל חלק בתכנון העבירה, אלא לכל היותר ניתן לראות בו משום שותף ספונטני. כן, אין לראות בהתנהגותו כמעידה על יחס חפצי מיוחד לביצוע העבירה. שילובם של נתונים אלו, מביאני למסקנה לפיה אין לראות בדהן מבצע בצוותא של העבירות. ראו:

"כניסתו של אדם ל"מעגל הפנימי" של ביצוע העבירה תכלול, על פי רוב, תכנון מוקדם

שסופו במעשים שנועדו להגשמת מטרה משותפת למבצעי העבירה (ע"פ 6157/03 הוך נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (28.9.05)). לצד זאת הכירה הפסיקה בכך שייתכנו מקרים בהם שותפות רגעית, שלא כללה תכנון מוקדם או הסכמה מפורשת מראש לביצוע העבירה, תסווג גם היא כביצוע בצוותא (ע"פ 259/97 סובחי נ' מדינת ישראל (28.4.1998); פרשת ימיני, בפסקה 22). במקרים כאלו, יש הסבורים כי נדרש, כתנאי להרשעה בביצוע בצוותא, שכל אחד מהמעורבים אמנם השתתף במעשים הפיזיים (ראו דעת השופט א' גרוניס בע"פ 2638/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 1 (10.1.2011)) (ע"פ 6365/12 פלוני נ' מדינת ישראל (9.10.13))

האם דהן הוא מסייע?

75. בכך לא תם הדיון בעניינו של דהן, שכן דעתי היא שיש לסווגו כמסייע לביצוע העבירות, וזאת על דרך עידוד רוחם של חבריו בעצם נוכחותו במקום. עבירת הסיוע מוגדרת בסעיף 31 לחוק העונשין כך:

"מי אשר, לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע, גילוי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה, הוא מסייע".

76. המסייע - כשותף - אינו נוטל חלק בביצוע העיקרי של העבירה, אלא התנהגותו "מתאפיינת בתרומה עקיפה ומשנית לביצועה של העבירה העיקרית" (יורם רבין ויניב ואקי, **דיני עונשין**, כרך ראשון בעמ' 558; (להלן - "**רבין ואקי**")). "המסייע אינו שותף לתכנית העבריינית ... בדבר ביצוע של העבירה הפלילית הספציפית אלא הוא גורם עקיף ומשני ביחס להוצאתה אל הפועל" (גבריאלי הלוי, **תורת דיני העונשין**, חלק ב' בעמ' 793). עבירת הסיוע היא עבירה נגזרת, אך עצמאית. היא כוללת, ככל עבירה, יסוד עובדתי ונפשי. בהקשר ליסוד העובדתי יש להראות כי המסייע עשה מעשה כלשהו, לרבות במחדל, שיש בו "לאפשר את ביצוע היסוד העובדתי של העבירה העיקרית, להקל אותו או לאבטחו... מעשה הסיוע צריך להיות מסוגל לסייע להגשמתה של העבירה העיקרית... עם זאת אין נדרש כי ההתנהגות המסייעת תהיה אפקטיבית או כי הסיוע יהיה תנאי בלעדיו לא הייתה מתגבשת העבירה" (ע"פ 320/99 **פלונית נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה (3), 22). בהקשר ליסוד הנפשי, יש להראות מודעות מצדו של המסייע לכך שהתנהגותו תורמת ליצירת התנאים להגשמת העבירה העיקרית. כן יש להראות מודעות לכך שהעברין העיקרי מבצע את העבירה העיקרית או שקיימת אפשרות שהוא עתיד לעשות כן (**רבין ואקי** בעמ' 566). בנוסף, יש להראות כי למסייע הייתה מטרה לסייע לעברין העיקרי, ולעניין זה ניתן להחיל את הלכת הצפיות לפיה די בכך שהנאשם צפה ברמה של אפשרות קרובה לוודאי שמעשיו יסייעו למבצע, על מנת לראות בו כמי שהיה בעל מטרה לסייע (**רבין ואקי** בעמ' 570; ע"פ 4800/11 **אימן מגיס נ' מדינת ישראל** (31.1.13)).

77. נוכחות במקום ביצוע העבירה יכולה לקיים את היסוד העובדתי, הן של מבצע בצוותא והן של מסייע (ע"פ 2247/10 **ימיני נ' מדינת ישראל** (12.1.11)). עם זאת, ברי כי תתכן נוכחות תמימה, שאין לראות בה אף כסיוע. בפסיקה נקבע לא אחת כי נוכחות שאינה מקרית בזירת העבירה, מקימה חזקה

שהתנהגות זו הנה למצער סיוע. חזקה זו ניתנת לסתירה על ידי הנאשם, אולם עליו להביא ראיות שיש בהן לסתור את כוחה הראייתי הלכאורי של הנוכחות במקום. כך נקבע בע"פ 9282/00 **משה ירחי נ' מדינת ישראל** (5.9.01): "המערער לא היה בבחינת עובר אורח תמים בזירת האירוע. מן הנסיבות, ומאמרותיו במשטרה, ניתן ללמוד כי נוכחותו במקום לא היתה מקרית. הוא התלווה לשני חבריו בדרכם למקום האירוע, שהם במקום עת ביצעו השניים את מעשה ההצתה, והתרחק מן המקום עם פרוץ השריפה. קמה אפוא ראייה לכאורה כנגד המערער, כי נוכחותו במקום האירוע נועדה לסייע לביצוע העבירה. חזקה זו כוחה עמה להעביר אל שכמו של המערער את הנטל לסתור את ההנחה האמורה לפיה נוכחותו נועדה לסייע למבצע העיקרי. נטל השכנוע נותר רובץ על התביעה, ואם נותר ספק בדבר אשמתו של המערער - הריהו פועל לטובתו." וראו בנושא זה גם ע"פ 4800/11 **אימן מגיס נ' מדינת ישראל** (31.1.13); ע"פ 2219/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (16.11.14).

78. בענייננו הנאשם לא סתר חזקה זו. קבעתי לעיל כי נוכחותו במקום לא הייתה תמימה, אלא הוא הגיע למקום הגם שידע כי בכוונת חלק מחברי הקבוצה לתקוף את המתלוננים. הוא אף ידע כי אחד מהם מחזיק כלי נשק קר והוא בעל מניע לעשות בו שימוש בשל אירוע קודם שהתרחש, דבר שכולם היו מודעים אליו. לאור כך קבעתי כי יש לראות בהתנהגותו כשותפות ספונטנית "תוך כדי תנועה".

79. גם במהלך התרחשות האירועים, דהן אינו עושה דבר שיש בו להוציאו מגדרי שותף. הוא נוכח במקום לכל משך ההתרחשות האלימה ואינו מנסה כלל לעזוב את המקום ולבדל עצמו מהאירוע ("שונים הם פני הדברים כאשר משך ביצוע העבירה מתפרש על פני פרק זמן ארוך, ואז יכול אדם לנסות ולבדל עצמו מן האירועים המתרחשים כדי שלא ייחשב כנוטל בהם חלק" (ע"פ 4800/11 **אימן מגיס נ' מדינת ישראל** (31.1.13)). דהן קרוב לאירועים האלימים. הוא אינו עושה דבר להפסיק את האלימות או למנוע פגיעה במי מהמתלוננים. הוא עוזב את הזירה, עם הדוקר, רק לאחר סיום האירועים והולך לאכול. התנהגות זו מקיימת (לכל הפחות) את היסוד העובדתי הנדרש לצורך סיוע, על דרך של עידוד רוחם של יתר השותפים. ראו בעניין זה ע"פ 2219/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (16.11.14):

"לטעמי, נוכחות בזירת העבירה של חבורה שהעברין העיקרי שואב כוח ואוירת עידוד הימנה, הריהי בחינת סיוע. "טובים השנים מן האחד... והחוט המשולש לא במהרה ינתק" (קהלת ד' ט', י"ב), לא כל שכן כשעסקין לא בשניים או בשלושה אלא ביותר, והדבר מעוגן בנסיון החיים ובשכל הישר. יש בכך, כמעט בחינת פשיטא, פשט ולא דרש, כדי "לאפשר את הביצוע... או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה", כלשון סעיף 31. ניטול את ענייננו שלנו: תעוזתו של עבדאלה לעשות את מעשהו הנפשע שאבה בלא ספק עידוד מנוכחותם של האחרים, שיחדיו הגיע מספרם לשישה, ובהם המערער".

80. מעשיו של דהן סייעו אפוא לחבורה לתקוף את המתלוננים, שכן מדובר היה בעימות עם מספר מתלוננים ומשכך קיימת הייתה חשיבות למספרם של התוקפים על מנת לאפשר "יתרון מספרי" ולכל הפחות עידוד למבצעים בפועל, לפיו יש בכוחם לגבור על המתלוננים. אכן, אפשרי בהחלט שהתקיפה הייתה מתבצעת גם ללא נוכחותו של דהן ואולם "מעשה הסיוע צריך להיות מסוגל לסייע להגשמתה של העבירה העיקרית... עם זאת אין נדרש כי ההתנהגות המסייעת תהיה אפקטיבית או כי הסיוע יהיה תנאי בלעדיו לא הייתה מתגבשת העבירה" (ע"פ 320/99 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נה (3), 22).

בעניין זה יש לשוב והזכיר כי אין מדובר באוסף מקרי של אנשים זרים, אלא בחברים שהגיעו למועדון יחדיו. הצטרפות של חברים, בוודאי מחזקת את רוחם של האחרים ומעודדת אותם.

81. ביחס ליסוד הנפשי הנדרש, הרי שאף זה מתקיים. כאן יש להוכיח מודעות לטיב המעשה ולקיום הנסיבות. כן יש להראות יסוד של מטרה לסייע. דהן היה מודע כמובן למעשיהם של חבריו, שהרי בוצעו לנגד עיניו. הוא אף היה מודע לקיומו של הנשק הקר ומכאן שהיה מודע לאפשרות השימוש בו. בכך הוכחה מודעות לקיום הנסיבות. ביחס לטיב המעשה, הוא היה מודע מן הסתם לתרומה שבנוכחותו בזירת האירוע ולכוחה המסייע לחבריו, בעידוד, בצבירת ביטחון ובהשגת יתרון מספרי. כאשר נשאל ביחס לנושא זה התחמק (בעמ' 78, בש' 1), אך מובן שהוא היה מודע לתרומתה של נוכחותו בזירה, שכן מדובר בעניין שהוא בבחינת פשיטא, הנלמד מעצם המודעות לנסיבות (ע"פ 2219/14 פלוני נ' מדינת ישראל (16.11.14)). כמו כן מתקיים בדהן יסוד המטרה לסייע לחבריו, למצער על דרך של צפיות ברמה גבוהה של הסתברות, שכן כאמור, הוא היה מודע לכל הנסיבות ולטיב מעשיו, בנתוני המקרה. משכך מתחייבת המסקנה שהוא לכל הפחות צפה ברמה גבוהה של הסתברות שנוכחות במקום מסייעת לחבריו. חרף זאת הוא בחר להישאר במקום ולא לבדל עצמו מהחבורה. בכך הוא אף מקיים את השקילות הערכית שבין צפיות ברמה גבוהה של הסתברות לבין מטרה.

סיכומי של דבר - הוכח שדהן הוא מסייע לכל עבירות שעברה החבורה.

אינני רואה לנכון להרשיע את דהן בתקיפה בשל אותה דחיפה שדחף לכאורה את א. כפי שהוזכר לעיל, אינני משוכנע שדהן לא נדחף אותה עת על ידי אחד מחבריו, באופן השולל את יכולתו לשלוט בתנועותיו. בכל מקרה, מדובר באירוע מינורי הנבלע בכלל התנהגותו של דהן במהלך האירוע ולא ראיתי הצדקה לראות בו עבירה נפרדת.

82. **הערה לפני סיום** - מעל שנה חלפה מאז האירוע וטרם עלה בידי המשטרה לשים ידה על הבחור עם החולצה השחורה, אשר פצע את המתלוננים. חוסר הצלחה זה אינו מחויב המציאות לדעתי, שכן דמותו של אדם זה מצולמת בצורה המאפשרת את זיהויו וניתן אף להיווכח בבירור בקעקוע מסוים המצוי על ידו (ראה למשל דקה 02.43.50 בדיסק דרינק פוינט 1/3). לאור חומרת המעשים המיוחסים לאדם זה, ראוי שהמשטרה תעשה כל שניתן (וניתן!) לגלות את זהותו של אדם זה ולהביאו לדין.

סיכום:

83. לאור שפורט לעיל אני מרשיע את הנאשמים כמפורט להלן:

א. **את איסקוב** - פציעה בנסיבות מחמירות בצוותא - סעיף 334 + 335(א)(1) + 29 לחוק העונשין (בשל פציעתו של מ); תקיפה בנסיבות מחמירות - סעיף 379 + 382(א) לחוק העונשין (תקיפת א בשלב הראשון); ניסיון לתקיפה לפי סעיף 379 + 25 לחוק העונשין (בשל הטחת האגרופ לעברו של מ).

ב. **את מנשירוב** - פציעה בנסיבות מחמירות בצוותא - סעיף 334 + 335(א)(1) + 29 לחוק העונשין (בשל פציעתו של מ); תקיפה בנסיבות מחמירות
עמוד 23

- סעיף 379 + 382(א) לחוק העונשין (תקיפת א בשלב הראשון); תקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין (בשל זריקת הבקבוק על א).

ג. **את דהן** - סיוע לפציעה בנסיבות מחמירות, עבירות לפי סעיף 334 + 335(א)(1) + 31 לחוק העונשין (ביחס למ, א וי), וכן סיוע לתקיפה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 379 + 382(א) + 31 לחוק העונשין (ביחס ליתר האירועים בהם הותקפו המתלוננים מבלי שנגרמה בכך חבלה).

ניתנה היום, ד' אלול תשע"ו, 07 ספטמבר 2016, במעמד הצדדים